

شرح قانون مدنی فرانسه

اصلاحات ۲۰۱۶ با آخرین تغییرات

[منابع، نظام عمومی و اثبات تعهدات]

با مطالعه تطبیقی در حقوق ایران، اسناد بین‌المللی
و حقوق برخی دیگر از کشورها از جمله مصر، آلمان، سوئیس و ...

ترجمه و پژوهش

سیامک پاکباز

پژوهشگر دوره دکتری حقوق خصوصی دانشگاه شهید بهشتی

با دیباچه

استاد دکتر سید حسین صفایی

تقدیم بہ پدر و مادر

ہمسر

و فرزند انم امیر سالار و نہال

À mes parents, mes piliers

À ma femme, mon amour

À Amir Sabar et Nahal, mes horizon...

نشانه‌های اختصاری

ج	جلد
ر.ک	رجوع کنید به :
ص.	صفحه
صص.	صفحات
ق.ا.ا.م.	قانون اجرای احکام مدنی
ق.ا.	قانون اساسی
ق.ا.ح.	قانون امور حسبی
ق.آ.د.ک.	قانون آیین دادرسی کیفری
ق.آ.د.م.	قانون آیین دادرسی مدنی
ق.ت.	قانون تجارت
ق.ت.ا.	قانون تجارت الکترونیکی
ق.ث.	قانون ثبت
ق.م.	قانون مدنی
ق.م.ا.	قانون مجازات اسلامی
ق.م.م.	قانون مسئولیت مدنی

Abréviations

AJCA	Actualité Juridique Contrats d'affaires
AJDA	Actualité juridique du droit administratif
AJDI	Actualité Juridique Droit Immobilier
al.	alinéa
anc.	ancien
art.	article
BRDA	Bulletin Rapide de Droit des Affaires
Bull. civ	Bulletin des arrêts de la Cour de cassation
Cass. ass. plén.	Cour de cassation, Assemblée plénière
Cass. ch. Mixte	Cour de cassation, Chambre mixte
Cass. ch. Réunies	Cour de cassation, Chambres réunies
Cass. civ. 1 ^{re}	Cour de Cassation, Première chambre civile
Cass. civ. 2 ^e	Cour de Cassation, Deuxième chambre civile
Cass. civ. 3 ^e	Cour de Cassation, Troisième chambre civile
Cass. com.	Cour de Cassation, Chambre commerciale
Cass. soc.	Cour de cassation, Chambre sociale
CISG	United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods
Cons. const.	Conseil constitutionnel
DCFR	Draft Common Frame of Reference
Défrénois	Répertoire du notariat Défrénois
Dr.	Droit
Dr. et patr.	Revue Droit et patrimoine
éd.	Édition
et s.	et suivantes

فهرست علائم اختصاری □ ۷

Gaz. Pal	Gazette du Palais
JCP	La Semaine juridique. Edition générale
LGDJ	Librairie Générale de Droit et Jurisprudence
LPA	Les Petites Affiches
N	Numéro
Op. cit.	Opus citatum
P(p).	Page(s)
PECL	Principles of European Contract Law
PUF	Presse universitaire de France
R.J.T	Revue juridique Thémis (de l'Université de Montréal)
RDC	Revue des contrats
Rép. civ.	Répertoire de droit civil
Req.	Cour de cassation, Chambre des requêtes
Rev.	Revue
Rev. dr. unif	Revue de droit uniforme
RJP	Revue Juridique Pothier
RTD civ.	Revue trimestrielle de droit civil
S.L.C	Société de législation comparée
T.	Tome
UPICC	UNIDROIT Principles of International Commercial Contracts
Vol.	Volume

فهرست مطالب

سرآغاز.....	۱۵
دیباچه حضرت استاد دکتر سید حسین صفایی.....	۲۳
دیباچه پژوهشگرده حقوق و قانون ایران.....	۲۹
کلیات.....	۳۹
گام اول: تاریخچه، فرایند و اهداف اصلی اصلاحات ۲۰۱۶.....	۴۱
گام دوم: تغییرات و نوآوری‌های اصلاحات.....	۵۰
الف) اعمال تغییراتی ماهوی در حقوق موجود.....	۵۱
ب) وضع احکام قانونی منطبق با رویه‌ی قضایی و دکترین حقوقی فرانسه.....	۵۵
ج) تغییرات نظری (دکترینی).....	۵۸
گام سوم: تحلیل اصلاحات ۲۰۱۶؛ تحول یا عدم تحول؟.....	۶۰
گام آخر: اصلاحات ۲۰۱۶ فرانسه؛ الگویی برای سایر کشورها.....	۶۳
کتاب سوم: اسباب مختلف مالکیت.....	۶۵
بخش سوم: منابع تعهدات.....	۶۶
زیربخش اول: قرارداد.....	۷۳
فصل اول: مقررات مقدماتی.....	۷۳
فصل دوم: تشکیل قرارداد.....	۹۲
مبحث اول: انعقاد قرارداد.....	۹۲
زیرمبحث اول: مذاکرات.....	۹۲
زیرمبحث دوم: ایجاب و قبول.....	۹۹
زیرمبحث سوم: پیمان حق تقدم و وعده ی یکجانبه.....	۱۱۵

۱۰ □ شرح قانون مدنی فرانسه

زیرمبحث چهارم: مقررات ویژه‌ی قراردادهای الکترونیکی.....	۱۲۱
مبحث دوم: اعتبار قرارداد.....	۱۲۵
زیرمبحث اول: اراده.....	۱۳۲
بند اول: وجود اراده.....	۱۳۲
بند دوم: عیوب اراده.....	۱۳۳
زیرمبحث دوم: اهلیت و نمایندگی.....	۱۵۸
بند اول: اهلیت.....	۱۵۸
بند دوم: نمایندگی.....	۱۶۸
زیرمبحث سوم: محتوای قرارداد.....	۱۸۵
مبحث سوم: شکل قرارداد.....	۲۰۴
زیرمبحث اول: مقررات کلی.....	۲۰۴
زیرمبحث دوم: مقررات ویژه‌ی قراردادهای الکترونیکی.....	۲۰۹
مبحث چهارم: ضمانت اجراها.....	۲۱۲
زیرمبحث اول: بطلان.....	۲۱۳
زیرمبحث دوم: انتفاء.....	۲۲۴
فصل سوم: تفسیر قرارداد.....	۲۳۰
فصل چهارم: آثار قرارداد.....	۲۴۳
مبحث اول: آثار قرارداد بین طرفین.....	۲۴۳
زیرمبحث اول: نیروی الزام آور [عقد].....	۲۴۳
زیرمبحث دوم: اثر انتقالی.....	۲۵۴
مبحث دوم: آثار قرارداد نسبت به اشخاص ثالث.....	۲۶۳
زیرمبحث اول: مقررات کلی.....	۲۶۳
زیرمبحث دوم: تعهد به فعل ثالث و شرط به نفع ثالث.....	۲۷۱
مبحث سوم: مدت قرارداد.....	۲۸۵
مبحث چهارم: انتقال قرارداد.....	۲۹۱
مبحث پنجم: عدم اجرای قرارداد.....	۲۹۷
زیرمبحث اول: ایراد عدم اجرای قرارداد (حق حبس).....	۳۰۳

فهرست مطالب □ ۱۱

زیرمبحث دوم: اجرای اجباری عین تعهد.....	۳۰۸
زیرمبحث سوم: تقلیل بها (قیمت).....	۳۱۸
زیرمبحث چهارم: فسخ [به علت عدم اجرای قرارداد].....	۳۲۰
زیرمبحث پنجم: جبران خسارت ناشی از عدم اجرای قرارداد.....	۳۳۲
زیربخش دوم: مسئولیت خارج از قرارداد.....	۳۶۵
فصل اول: کلیات مسئولیت خارج از قرارداد.....	۳۶۶
فصل دوم: مسئولیت ناشی از محصولات معیوب.....	۳۷۶
فصل سوم: جبران خسارت زیست محیطی.....	۴۰۳
زیربخش سوم: سایر منابع تعهدات.....	۴۱۹
فصل اول: اداره مال غیر.....	۴۲۰
فصل دوم: ایفای ناروا.....	۴۲۶
فصل سوم: دارا شدن ناعادلانه.....	۴۳۳
بخش چهارم: نظام عمومی تعهدات.....	۴۴۳
فصل اول: اقسام تعهد.....	۴۴۳
مبحث اول: تعهد معلق (مشروط).....	۴۴۳
مبحث دوم: تعهد مؤجل.....	۴۵۸
مبحث سوم: تعهد چندگانه.....	۴۶۵
زیرمبحث اول: تعدد موضوع.....	۴۶۵
بند اول: تعهد مجموعی.....	۴۶۵
بند دوم: تعهد تخییری.....	۴۶۷
بند سوم: تعهد اختیاری (بدلی).....	۴۷۱
زیرمبحث دوم: تعدد طرفین.....	۴۷۳
بند اول: تعهد تضامنی.....	۴۷۸
بند دوم: تعهد با ایفای تجزیه ناپذیر.....	۴۹۵
فصل دوم: عملیات راجع به تعهدات.....	۴۹۸
مبحث اول: انتقال طلب.....	۴۹۸
مبحث دوم: انتقال دین.....	۵۱۰

۱۲ □ شرح قانون مدنی فرانسه

مبحث سوم: تبدیل تعهد.....	۵۱۶
مبحث چهارم: نیابت در ایفا.....	۵۲۴
فصل سوم: اقدامات مجاز برای بستنکار.....	۵۳۰
فصل چهارم: سقوط تعهد.....	۵۳۸
مبحث اول: ایفا (پرداخت).....	۵۳۹
زیرمبحث اول: مقررات کلی.....	۵۳۹
زیرمبحث دوم: مقررات خاص تعهدات پولی.....	۵۵۳
زیرمبحث سوم: مطالبه‌ی ایفای تعهد.....	۵۶۳
بند اول: مطالبه‌ی ایفای تعهد از مدیون.....	۵۶۴
بند دوم: مطالبه‌ی ایفای تعهد از دائن.....	۵۶۷
زیرمبحث چهارم: ایفای همراه با قائم مقامی.....	۵۷۴
مبحث دوم: تهاتر.....	۵۸۲
زیرمبحث اول: قواعد عام.....	۵۸۲
زیرمبحث دوم: قواعد خاص.....	۵۹۳
مبحث سوم: مالکیت مافی‌الذمه.....	۵۹۶
مبحث چهارم: ابراء.....	۶۰۰
مبحث پنجم: عدم امکان اجرا.....	۶۰۵
فصل پنجم: استردادها.....	۶۰۸
بخش چهارم مکرر: در اثبات تعهدات.....	۶۱۶
فصل اول: مقررات عام.....	۶۱۶
فصل دوم: قابلیت پذیرش (استماع) انواع دلیل.....	۶۲۶
فصل سوم: طرق گوناگون اثبات.....	۶۳۳
مبحث اول: اثبات با دلیل کتبی.....	۶۳۳
زیرمبحث اول: مقررات کلی.....	۶۳۳
زیرمبحث سوم: سند عادی.....	۶۴۹
زیرمبحث چهارم: سایر دلایل مکتوب.....	۶۵۴
زیرمبحث پنجم: رونوشت‌ها.....	۶۵۷

فهرست مطالب □ ۱۳

۶۶۰.....	زیرمبحث ششم: اسناد تصدیقی (تأییدی)
۶۶۲.....	مبحث دوم: اثبات توسط شاهد
۶۶۳.....	مبحث سوم: اثبات به وسیله امارات قضایی
۶۶۵.....	مبحث چهارم: اقرار
۶۶۹.....	مبحث پنجم: سوگند
۶۷۱.....	زیرمبحث اول: سوگند قاطع (بَتی)
۶۷۵.....	زیرمبحث دوم: سوگند ارجاع شده از دادگاه
۶۷۹.....	قواعد مربوط به هماهنگ سازی
۷۰۷.....	نمایه موضوعی الفبایی (فارسی)
۷۱۷.....	نمایه موضوعی الفبایی (فرانسوی)
۷۲۵.....	فهرست قوانین و مقررات مورد استناد
۷۴۵.....	جدول شماره ۱
۷۵۳.....	جدول شماره ۲
۷۶۳.....	واژه نامه
۷۷۹.....	فهرست منابع
۷۷۹.....	الف) منابع فارسی
۷۷۹.....	کتاب ها
۷۸۴.....	مقالات
۷۹۴.....	رساله ها و پایان نامه ها
۷۹۴.....	فرهنگ لغات
۷۹۵.....	ب) منابع فقهی و عربی
۷۹۶.....	ج) منابع فرانسوی
۷۹۶.....	کتاب ها
۷۹۸.....	مقالات
۸۰۰.....	رساله ها

۱۴ □ شرح قانون مدنی فرانسه

گزارش‌ها.....	۸۰۱
فرهنگ لغات.....	۸۰۱
منابع الکترونیک.....	۸۰۲
رویه قضایی فرانسه.....	۸۰۲
(د) منابع انگلیسی.....	۸۰۷
کتاب‌ها.....	۸۰۷
مقالات.....	۸۰۸
فرهنگ لغات.....	۸۰۹
(ه) پایگاه‌های اینترنتی.....	۸۰۹
فهرست مطالب فرانسوی.....	۸۱۱